

سه شنبه 19 آبان 1405 - 09:02

عضو هیئت علمی دانشکده علوم قرآنی مشهد مطرح کرد

سه غایت تمدنی بعثت در منظومه فکری امام خامنه‌ای

بی‌بی حکیمه حسینی با تشریح ابعاد فردی، اجتماعی و جهانی بعثت، بازگشت انسان به فطرت، حاکمیت ارزش‌های الهی و اصلاح مسیر تاریخ را از اهداف این جریان مستمر هدایت برشمرد.

بی بی حکیمه حسینی با تشریح ابعاد فردی، اجتماعی و جهانی بعثت، بازگشت انسان به فطرت، حاکمیت ارزش های الهی و اصلاح مسیر تاریخ را از اهداف این جریان مستمر هدایت برشمرد.

به گزارش ایکنا از خراسان رضوی، بی بی حکیمه حسینی، عضو هیئت علمی دانشکده علوم قرآنی مشهد، امروز، ۱۷ آبان ماه، در پیش نشست همایش بین المللی «حکمرانی فرهنگ و هویت ایرانی در مکتب مجاهد شهید، امام خامنه ای» که در دانشکده علوم قرآنی مشهد برگزار شد، اظهار کرد: در سه سطح تعریف شده برای غایات تمدنی بعثت در منظومه فکری امام خامنه ای، اهدافی همچون بازسازی هویت و بازگشت به فطرت، تأسیس تمدن حق و اصلاح مسیر تاریخ و شکل گیری عدالت دنبال می شود. بنابراین، این هدف به یک ملت محدود نمی شود، بلکه همه بشریت را دربرمی گیرد.

وی افزود: امام خمینی از جمله شخصیت هایی بود که پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مفهوم بعثت را از یک واقعه تاریخی مربوط به پانزده قرن پیش فراتر برد و آن را به عنوان جریانی مستمر و مفهومی زنده، پویا و جاری معرفی کرد؛ جریانی که نه تنها در جامعه اسلامی و کشور عزیزمان ایران، بلکه در سراسر جامعه جهانی اثرگذار است.

عضو هیئت علمی دانشکده علوم قرآنی مشهد تصریح کرد: برای فهم این مسئله، باید به مفهوم بعثت و رسالت پیامبر گرامی اسلام(ص) در بیانات امام خمینی توجه کنیم و سخنان ایشان را در مناسبت های مربوط به بعثت و دیگر مناسبت های مرتبط مورد بررسی قرار دهیم. ایشان در طول سال های مختلف، ابعاد گوناگونی از بعثت را تبیین و آشکار کردند که ممکن است بسیاری از آن ها مورد توجه و دقت کافی ما قرار نگرفته باشد. در بررسی این حوادث و تحولات، به ویژه در بیانات رهبر معظم انقلاب، مشاهده می کنیم که ایشان توحید، یعنی نخستین پیام بعثت رسول گرامی اسلام(ص)، را صرفاً یک مسئله ذهنی یا مفهومی اعتقادی که تنها در قلب انسان جای دارد، تعریف نمی کنند.

حسینی ادامه داد: باور به خدا و اعتقاد به او در ادیان مختلف و در میان انسان ها، درجات و مراتب گوناگونی دارد. ممکن است انسان های بسیاری به خدا باور داشته باشند، اما شکل، سطح و گستره ایمان و اعتقاد آنان متفاوت باشد. رهبر معظم انقلاب نیز تأکید می کنند که توحید تنها یک مسئله ذهنی نیست، بلکه مسئله ای اجتماعی و سیاسی و به معنای نفی هرگونه سلطه غیرالهی در جامعه است. بر این اساس، نمی توان توحید را به صورت سکولار و جدا از سطح حکمرانی ملی و بین المللی تعریف کرد.

وی با تأکید بر اینکه توحید با چنین تعریفی، ماهیتی کاملاً راهبردی و استراتژیک دارد و با تحقق تمدن جهانی ارتباط مستقیمی پیدا می کند، گفت: نکته دیگر، استمرار هدایت و استمرار نبوت است؛ چراکه نبوت را نباید صرفاً پایانی بر هدایت انسان ها از سوی پیامبران الهی دانست، بلکه باید آن را آغازی پویا و مستمر تلقی کرد که با بعثت پیامبر گرامی اسلام(ص) آغاز شده و در مسیر تاریخ ادامه یافته است. در بیانات متعددی از رهبر انقلاب بر جایگاه و وجود مقدس پیامبر خاتم(ص) تأکید شده است. ایشان در بحث توطئه ها و تهاجم فرهنگی علیه اسلام، یکی از اهداف دشمن را تعرض به شخصیت پیامبر گرامی اسلام(ص) می دانند و بر این نکته تأکید می کنند که جامعه اسلامی باید بر این نقطه مشترک وحدت آفرین تمرکز کند و آن را به عنوان یکی از نقاط قوت خود در برابر جبهه کفر و استکبار قرار دهد؛ جبهه ای که همواره در مسیر تضعیف جامعه اسلامی و تمدن اسلامی حرکت می کند.

تزکیه، مقدمه تربیت نیروی تمدن ساز است

عضو هیئت علمی دانشکده علوم قرآنی مشهد با اشاره به اینکه در بُعد اخلاقی و فردی می توان دو مفهوم مهم را مطرح کرد، تصریح کرد: نخست، مفهوم تزکیه است که به عنوان مسیر تربیت و پرورش نیروی تمدن ساز تعریف می شود. تزکیه، پیام اصلی و مقدم بر تعلیم است؛ زیرا خداوند پیامبران را فرستاد تا هم آیات الهی را بر مردم تلاوت کنند و هم آنان را تزکیه نمایند. رهبر معظم انقلاب در این زمینه بر ضرورت پرورش انسان تراز تأکید دارند. انسان تراز، فردی است که هم از نظر اخلاقی پاک و شایسته باشد و هم از نظر علمی و اجتماعی، توانمندی لازم را داشته باشد.

حسینی با اشاره به جایگاه تزکیه در منظومه فکری و بیانات رهبر معظم انقلاب، افزود: در بیانات ایشان، تزکیه به عنوان سازوکاری

برای ارتقای کیفیت سرمایه انسانی عمل می کند؛ زیرا جامعه ای که از انسان های متعهد و متخصص برخوردار نباشد، قادر به تحقق اهداف تمدنی خود نخواهد بود. بُعد دیگر بعثت، بُعد اجتماعی و سیاسی آن است که در این زمینه، دو عنصر عدالت و مقاومت از پیام های اساسی بعثت به شمار می روند؛ چراکه عدالت صرفاً یک ارزش اخلاقی فردی نیست، بلکه باید در قالب ساختاری اجتماعی تعریف شود؛ ساختاری که بتواند جایگزین ساختارهای استثماری شود.

وی ادامه داد: استثمار پدیده ای فراگیر است که بر بسیاری از کشورها سلطه انداخته و مانع تحقق عدالت به معنای واقعی و صحیح آن در جوامع اسلامی شده است. چنین شرایطی اجازه نمی دهد انسان ها با شناخت درست عدالت، برای تحقق آن هدف گذاری کنند و آن را در شمار آرمان های خود قرار دهند. در مسئله مقاومت و امت سازی نیز مفهوم امیدآفرینی اهمیت ویژه ای دارد.

عضو هیئت علمی دانشکده علوم قرآنی مشهد امیدآفرینی را از مفاهیم اساسی در شبکه مقاومت دانست و گفت: در این زمینه تأکید شده است که مردم بصیر و آگاه، هرگاه انقلاب از آنان دعوت کرده است، در صحنه حضور یافته اند. عملکرد مردم و مسئولان جمهوری اسلامی نیز تا امروز نشان داده است که جامعه اسلامی تسلیم ناامیدی نشده است. البته نقش دشمن این است که در صورت توان، مردم را مأیوس و مسئولان را ناتوان کند؛ زیرا در این صورت، مسیر انقلاب با آسیب جدی مواجه خواهد شد.

حسینی ادامه داد: این روند باید به صورت پیوسته و مستمر ادامه یابد و ساختار قدرت در برابر هجمه ها و فشارهای دشمن حفظ شود. ازاین رو، پیوند میان مقاومت، امت سازی و تزریق روحیه امید و پایداری در میان همه آحاد جامعه اسلامی، از مباحث مهم و اساسی در بیانات ایشان به شمار می رود.

وی همچنین در خصوص اهداف و غایات تمدنی بعثت که در منظومه فکری امام خامنه ای در سه سطح تعریف شده است، بیان کرد: این سه سطح عبارت اند از: سطح نخست، لایه فردی، هویتی و هدف وجودی؛ سطح دوم، شکل گیری نظم عادلانه، حاکمیت ارزش ها و تحقق هدف اجتماعی؛ و سطح سوم، تأسیس تمدن حق و اصلاح مسیر تاریخ که هدفی جهانی و بشری است. در سطح نخست، بازسازی هویت و بازگشت به فطرت، به عنوان یک هدف وجودی برای تک تک افراد جامعه انسانی مطرح می شود. از دیدگاه امام خامنه ای، نخستین غایت بعثت آن است که درد خودبنیادی و خودغنی بینی در وجود انسان درمان شود.

عضو هیئت علمی دانشکده علوم قرآنی مشهد ادامه داد: ایشان ابتدا این مسئله را به عنوان یک بیماری و درد اساسی شناسایی می کنند و سپس بعثت و جریان مستمر هدایت را راه درمان آن می دانند؛ چراکه گمراهی انسان در شناخت خداوند و جایگاه خود در نظام آفرینش موجب شده است که هویت او از حقیقت فطری خویش فاصله بگیرد. بعثت آمده است تا انسان را از موجودی خودخواه، مستکبر و خودمحور به انسانی خداگرا، مسئول و متکی بر حقیقت تبدیل کند و این هدف، زیربنای همه تحولات دیگر است.

حسینی با بیان اینکه اگر قرار باشد در نظام معرفتی، رفتاری و عاطفی انسان تغییر اساسی رخ دهد، این تحول باید از بازگشت او به فطرت و اصل وجودی خویش آغاز شود، اظهار کرد: انسان ابتدا باید هویت حقیقی خود را بازشناسد و نسبت خویش را با خداوند، جهان آفرینش و دیگر انسان ها اصلاح کند. در سطح دوم، بعثت با هدف ایجاد نظم عادلانه و حاکمیت ارزش های الهی مطرح می شود. به نظر می رسد یکی از بزرگ ترین وظایف ملت مسلمان، بازگشت به اسلام و فراهم کردن زمینه حاکمیت آن است. بنابراین، جامعه اسلامی باید در وهله نخست، به عنوان یک نظام اجتماعی و نمونه ای عینی، بتواند حاکمیت اسلام را بر اساس آموزه های دینی تحقق بخشد. این مسئله ضرورتی درمانی نیز دارد؛ زیرا جهان بشریت با بیماری هایی همچون ملی گرایی افراطی، سلطه طلبی و نظام های استکباری مواجه است.

وی در پایان گفت: ساختار دنیای استکباری آسیب های فراوانی بر ملت ها وارد کرده است و تنها با بهره گیری از پیام بعثت و تحقق حاکمیت ارزش های اسلامی می توان با این آسیب ها مقابله کرد. در سطح سوم، پس از تحقق ارزش های الهی و استقرار حاکمیت اسلام در یک جامعه اسلامی، این الگو باید به سراسر تاریخ و جامعه جهانی عرضه شود. بنابراین، در این افق، هدف نهایی بعثت، تأسیس تمدن حق و اصلاح مسیر تاریخ است؛ هدفی که دیگر به یک ملت یا جامعه محدود نمی شود، بلکه همه بشریت را دربرمی گیرد.